

MINISTER ZDROWIA

Warszawa, 2009 -12- 11

MZ- ZPŚ- 070-16378-3/DW/09

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn.....15.12.09.....

nr.6512.....podpis.....Borusewicz

Kwiecny
SEKRETARIA
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn.....16.12.09.....
nr.8812.....podpis.....

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z oświadczeniem Pana Senatora Jana Dobrzyńskiego złożonym podczas 43 posiedzenia Senatu w dniu 12 listopada br. w sprawie działań podejmowanych przez Rząd odnośnie pandemii grypy A H1N1v, uprzejmie przekazuję poniższe wyjaśnienia.

W Polsce, działania na wypadek pandemii grypy prowadzone są w ramach Krajowego Komitetu ds. Pandemii Grypy, który powołany został w 2005 r. zarządzeniem Ministra Zdrowia. Pracom Komitetu przewodniczy Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Zdrowia Pan Adam Fronczak, a w skład Komitetu poza przedstawicielami sektora zdrowia, wchodzi przedstawiciele kluczowych resortów w państwie, w tym m.in. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Gospodarki. Do głównych zadań Komitetu należy m.in.:

- 1) opracowywanie i aktualizacja zgodnie z wymogami WHO interdyscyplinarnego „Polskiego planu pandemicznego”;
- 2) przekazywanie, przez członków Komitetu, kierownictwu resortów, organizacji, instytucji, których są przedstawicielami, ustaleń i wniosków wypracowanych przez Komitet w celu ich wdrożenia, zgodnie z ustawowymi kompetencjami;
- 3) monitorowanie światowej i krajowej sytuacji epidemiologicznej grypy sezonowej oraz grypy ptaków;

4) opracowywanie strategii dla podejmowanych działań profilaktycznych, diagnostycznych, leczniczych i organizacyjnych dla poszczególnych faz pandemii grypy oraz:

- a) dokonywanie oceny zagrożenia,
- b) określanie zadań dla poszczególnych jednostek i służb oraz zakresu ich odpowiedzialności, przy maksymalnym wykorzystaniu istniejących struktur działających w sytuacjach kryzysowych.

Od momentu przekazania informacji nt. potwierdzenia pierwszych przypadków zakażeń wirusem grypy typu A/H1N1v w USA i Meksyku, tj. 17 kwietnia 2009 r., Krajowy Komitet ds. Pandemii Grypy zebrał się wielokrotnie. Podczas posiedzeń Komitetu analizowano aktualną sytuację epidemiologiczną grypy w Polsce i na świecie oraz podjęte działania. Na posiedzeniu w dniu 8 września 2009 r. Krajowy Komitet wypracował rekomendacje dla Ministra Zdrowia, dotyczące grup osób, które powinny otrzymać szczepionkę przeciwko wirusowi grypy typu A/H1N1v w pierwszej kolejności.

POLSKI PLAN PANDEMICZNY

Krajowy Komitet opracował „Polski plan pandemiczny”, który zawiera założenia dotyczące przygotowań, a także stanowi wytyczne dla działań przygotowawczych prowadzonych na poziomie lokalnym w Polsce. „Polski plan pandemiczny” zawiera informacje ogólne nt. grypy, zapisy dotyczące działań poszczególnych resortów podejmowanych w zależności od fazy pandemii, a także strategie dotyczące komunikacji i organizacji opieki zdrowotnej.

W związku ze zmieniającą się sytuacją epidemiologiczną, a także nowymi doświadczeniami związanymi z walką z grypą typu A/H1N1v oraz wytycznymi WHO, ECDC i EC, dokument ten poddawany jest kolejnym aktualizacjom. Najnowsza wersja „Polskiego planu pandemicznego” zaakceptowana została przez Przewodniczącą Krajowego Komitetu ds. Pandemii Grypy we wrześniu 2009 r.

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z OGŁOSZENIEM PRZEZ WHO PANDEMII GRYPY

Poniżej przedstawiono najistotniejsze działania podjęte w związku z decyzją WHO o ogłoszeniu pandemii grypy:

1. W Głównym Inspektoracie Sanitarnym opracowano wytyczne pn. *Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej na wypadek wystąpienia epidemii lub pandemii grypy*. Dokument

przekazano do realizacji przez wojewódzkie i powiatowe stacje sanitarno-epidemiologiczne.

2. W Głównym Inspektoracie Sanitarnym zaktualizowano „Polski plan pandemiczny”, który został skonsultowany przez wszystkich członków Krajowego Komitetu ds. Pandemii Grypy, a następnie przedstawiony do akceptacji Przewodniczącemu Krajowego Komitetu ds. Pandemii Grypy.
3. Od momentu otrzymania z Amerykańskiego Centrum ds. Kontroli i Prewencji Chorób (CDC) pierwszych informacji nt. zachorowań, przedstawiciele Głównego Inspektoratu Sanitarnego na bieżąco monitorują sytuację epidemiologiczną w zakresie grypy typu A/H1N1v na świecie i w Polsce. Zarówno aktualna sytuacja epidemiologiczna, jak i podjęte działania, analizowane są podczas cyklicznie organizowanych przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa spotkań grupy eksperckiej, a także w trakcie posiedzeń Krajowego Komitetu ds. Pandemii Grypy. Podczas spotkań przedstawiciele różnych resortów wymieniają doświadczenia i spostrzeżenia nt. podejmowanych działań.
4. Poprzez krajowy punkt kontaktowy Sieci Wczesnego Ostrzegania i Reagowania (EWRS), znajdujący się w Głównym Inspektoracie Sanitarnym, na bieżąco otrzymywane i przekazywane są informacje o podejmowanych działaniach, a także o zmianach sytuacji epidemiologicznej. Informacje te są analizowane i wykorzystywane m.in. do opracowywania materiałów informacyjnych, wytycznych i zaleceń. Polska na bieżąco przekazuje innym krajom informacje nt. działań podejmowanych na terenie kraju. Przedstawiciele GIS uczestniczą w telekonferencjach organizowanych przez ECDC i EC, w których udział biorą również przedstawiciele WHO.
5. Wszyscy państwowi wojewódzcy inspektorzy sanitarni pozostają w kontakcie z wojewódzkimi konsultantami ds. chorób zakaźnych, a także epidemiologii oraz ordynatorami oddziałów zakaźnych i na bieżąco monitorują sytuację na podległym terenie. Informacje nt. działań podejmowanych przez stacje sanitarno-epidemiologiczne przekazywane są na bieżąco do Głównego Inspektoratu Sanitarnego, którego przedstawiciele pozostają w stałym kontakcie z przedstawicielami Głównego Inspektoratu Weterynarii i Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.
6. W celu koordynacji działań podejmowanych na poziomie powiatowym, wojewódzkim i centralnym w Głównym Inspektoracie Sanitarnym systematycznie organizowane są telekonferencje z państwowymi wojewódzkimi inspektorami sanitarnymi, podczas których omawiane są podjęte działania.

7. W związku z przewidywanymi zmianami w sytuacji epidemiologicznej kontynuowane są działania, mające na celu m.in.:

- rozwój epidemiologicznego i wirusologicznego nadzoru nad grypą w systemie SENTINEL. Dzięki temu systemowi, poprzez potwierdzenie wirusologiczne i analizę epidemiologiczną części z przypadków, możliwe jest uzyskanie informacji o rzeczywistych zachorowaniach na grypę typu A/H1N1v, a także stwierdzenie jaką część stanowią one wśród pozostałych przypadków grypy i zachorowań grypopodobnych. Uzyskane dzięki temu systemowi nadzoru dane stanowią priorytet dla dalszego planowania i wyznaczania strategii działania,
- wirusologiczne potwierdzanie ciężkich przypadków, co będzie przydatne dla określenia lokalnej ciężkości grypy,
- monitorowanie umieralności. W tym zakresie główne trudności dotyczyć będą klasyfikacji przypadków, gdyż przypadki zgonów z powodu grypy mogą być kwalifikowane jako zgony o innej przyczynie (np. z powodu choroby nowotworowej, chorób serca).

Jednakże w celu sprawnej realizacji ww. zadań prowadzone są liczne działania mające na celu poprawę możliwości diagnostycznych laboratoriów Państwowej Inspekcji Sanitarnej:

- W celu rozszerzenia diagnostyki wirusa A/H1N1v w innych laboratoriach, aniżeli jedynie w laboratorium Krajowego Ośrodka ds. Grypy NIZP-PZH, doceniając wagę problemu, Rada Ministrów Uchwałą Nr 138/2009 z dnia 11 sierpnia 2009 r. przyznała z ogólnej rezerwy budżetowej środki na dofinansowanie działań wybranych laboratoriów Wojewódzkich Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych. Główny Inspektorat Sanitarny podejmuje ponadto działania mające na celu uzyskanie z ogólnej rezerwy budżetowej dodatkowych środków, które zabezpieczą wykonywanie zwiększonej liczby badań wirusologicznych grypy w systemie SENTINEL. Uzyskanie tych środków jest warunkiem umożliwiającym skuteczne i systematyczne prowadzenie prawidłowego nadzoru SENTINEL nad grypą w Polsce.
- Przedstawiciele laboratoriów Wojewódzkich Stacji Sanitarно-Epidemiologicznych zostali przeszkoleni w zakresie prowadzenia diagnostyki wirusa A/H1N1v metodami biologii molekularnej.

Obecnie dzięki powyższym działaniom w Polsce poza Krajowym Ośrodkiem ds. Grypy NIZP-PZH, badania w kierunku grypy typu A/H1N1v wykonują również laboratoria:

- Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Łodzi,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Warszawie,

- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach,
- Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gdańsku.

Badania prowadzi również laboratorium Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii w Puławach.

8. Zarówno na poziomie lokalnym, wojewódzkim jak i powiatowym kontynuowana jest zakrojona na szeroką skalę akcja informacyjna, która polega m.in. na:

- opracowywaniu i uaktualnianiu, wraz z pojawianiem się nowych doniesień, materiałów informacyjnych dotyczących grypy A/H1N1v i zamieszczaniu ich na stronie internetowej GIS – www.gis.gov.pl (w tym m.in. codziennego komunikatu dotyczącego aktualnej sytuacji epidemiologicznej na świecie),
- opracowaniu i dystrybucji, we współpracy z RCB, ulotki zawierającej informację dla podróżujących, wyjeżdżających i przyjeżdżających do Polski z krajów, w których wystąpiły ogniska zachorowań. Ulotki te nadal są dystrybuowane na krajowych lotniskach międzynarodowych.
- opracowaniu i przekazaniu służbom lotnisk treści komunikatu głosowego, który podawany był przez megafony na lotniskach w Polsce, a który dotyczył zasad postępowania po powrocie z krajów dotkniętych,
- opracowaniu materiałów informacyjnych dla dzieci i młodzieży, które poprzez MEN przekazano do szkół, gdzie nauczyciele zapoznawali uczniów z zasadami postępowania, których należy przestrzegać, aby uniknąć zakażenia.
- współpracy w zakresie prowadzenia infolinii dla społeczeństwa, w której odpowiedzi na pytania dotyczące grypy typu A/H1N1v udzielają eksperci NIZP-PZH i Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- Przedstawiciele Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny współpracowali z przedstawicielami mediów i na bieżąco informowali o aktualnej sytuacji.

10. W ramach kompetencji ustawowych przedstawiciele GIS wspierają merytorycznie podmioty zainteresowane m.in. przygotowaniem do sytuacji masowej absencji w pracy z powodu licznych zakażeń i zachorowań, udzielając odpowiedzi na liczne zapytania oraz konsultując przedstawione rozwiązania.

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z SYTUACJĄ NA UKRAINIE i BIAŁORUSI

Poza ww. działaniami w związku z informacjami nt. sytuacji na Ukrainie i Białorusi, podjęto szereg działań, w tym m.in.

- w momencie otrzymania pierwszych informacji nt. sytuacji na Ukrainie skontaktowano się z Krajowym Punktem Centralnym ds. Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych (IHR) w celu uzyskania potwierdzenia doniesień prasowych i uzyskania informacji z wiarygodnych źródeł, w tym m.in. z WHO,
- skontaktowano się z Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Rzeszowie oraz Lublinie, z prośbą o uzyskanie potwierdzonych informacji nt. sytuacji epidemiologicznej od odpowiedników na Ukrainie,
- do Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej w Rzeszowie i Lublinie przekazano prośbę o podjęcie stosownych działań, w tym m.in.:
 - monitorowanie sytuacji na przejściach granicznych i nadzorowanym przez Państwa terenie,
 - wzmożenie kontroli sanitarnej na przejściach granicznych z Ukrainą,
 - utrzymywanie kontaktu i wymianę informacji ze służbami medyczno - sanitarnymi Ukrainy,
 - informowanie podróżnych przekraczających granicę o konieczności przestrzegania zachowań prozdrowotnych i zgłaszania się do lekarza w przypadku wystąpienia objawów grypy w ciągu 7 dni od powrotu z Ukrainy lub kontaktu z osobą chorą,
 - pilne informowanie Głównego Inspektora Sanitarnego o podjętych działaniach i zmianach sytuacji epidemiologicznej,
- podobną prośbę wystosowano do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku, w związku z informacją nt. sytuacji na Białorusi,
- Państwowi Wojewódzcy Inspektorzy Sanitarni pozostają w stałym kontakcie ze swoimi odpowiednikami na Ukrainie i Białorusi i na bieżąco wymieniają informacje nt. sytuacji epidemiologicznej,
- Główny Inspektor Sanitarny pozostaje w stałym kontakcie ze swoimi odpowiednikami ze Słowacji, Czech i Ukrainy i na bieżąco konsultuje podejmowane działania,
- ponownie uruchomiono system szybkiego powiadamiania poprzez wiadomości sms,

- Główny Inspektor Sanitarny polecił Państwowym Wojewódzkim Inspektorom Sanitarnym (we współpracy z kuratoriami oświaty) informować o każdym dużym (ponad 20%) wzroście absencji w szkołach,
- ponownie dokonano przeglądu zasobów zgromadzonych w rezerwach (w tym m.in. ilości dostępnych masek ochronnych),
- kontynuowane są inne działania informacyjne:
 - w szkołach, we współpracy z kuratoriami i szkołami, Inspektorzy Sanitarni prowadzą akcję informacyjną na podstawie materiału opublikowanego w Głównym Inspektoracie Sanitarnym pn. „*Treści merytoryczne i metodyczne dotyczące profilaktyki grypy sezonowej i nowej grypy A/H1N1v*”,
 - na przejściach granicznych na granicy wschodniej oraz na lotniskach, gdzie pasażerowie otrzymują informacje (m.in. w formie ulotek) nt. zachowań, które pomogą uniknąć zakażenia wirusem grypy typu A/H1N1v,
 - w środkach masowego przekazu, gdzie przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej informują o grypie i aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Informacje nt. aktualnej sytuacji i oceny ryzyka dla państw UE, sporządzane przez Komisję Europejską i Europejskie Centrum ds. Kontroli i Prewencji Chorób (ECDC) na bieżąco przekazywane są do Rządowego Centrum Bezpieczeństwa i przez tą instytucję dystrybuowane do służb, biorących udział w reagowaniu,

- we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych oraz Rządowym Centrum Bezpieczeństwa, Główny Inspektor Sanitarny wydał komunikat dla osób podróżujących na Ukrainę, w którym zalecono polskim obywatelom rozważenie możliwości przełożenia podróży na Ukrainę na termin późniejszy.

DZIAŁANIA POLSKI NA FORUM MIĘDZYNARODOWYM W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ GRYPY TYPU A/H1N1v

1. Pani Ewa KOPACZ - Minister Zdrowia podjęła inicjatywę mającą na celu uzyskania poparcia wśród innych państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie możliwości wprowadzenia szczepionek przeciwko grypie typu A/H1N1v i jej dostępności w wolnym obrocie. Ministerstwo Zdrowia zwróciło się również z zapytaniem o możliwości w tym zakresie do firm farmaceutycznych.
2. Przedstawiciele GIS pozostają w stałym kontakcie z ekspertami innych państw członkowskich UE, Komisji Europejskiej i Europejskiego Centrum ds. Kontroli i Prewencji Chorób i informują na bieżąco poprzez sieć Wczesnego Ostrzegania i

Reagowania (EWRS) o aktualnej sytuacji i podjętych działaniach. Przedstawiciel GIS bierze udział w telekonferencjach organizowanych w ramach EWRS.

3. Przedstawiciele Głównego Inspektoratu Sanitarnego uczestniczą w kluczowych spotkaniach międzynarodowych dotyczących grypy, zorganizowanych m.in. w ramach Prezydencji Szwedzkiej dotyczących reagowania podczas pandemii grypy. Przedstawiciele GIS reprezentują Polskę w pracach reaktywowanej przez Prezydencję Szwedzką Grupy Przyjaciół Prezydencji ds. Pandemii Grypy, która wyznaczona została w celu intensyfikacji działań prowadzonych przez inne resorty.
4. W dniach 21-24 września 2009 r. przedstawiciele Głównego Inspektoratu Sanitarnego uczestniczyli w zorganizowanych przez Stronę amerykańską i Ministerstwo Obrony Narodowej ćwiczeniach poświęconych działaniom w czasie pandemii grypy. Przedstawiane przez GIS opinie i wnioski spotkały się z aprobatą Strony amerykańskiej.
5. Pracownicy Głównego Inspektoratu Sanitarnego pozostają w stałym kontakcie z przedstawicielami placówek dyplomatycznych oraz organizacji międzynarodowych, mających siedziby w Polsce. W ramach roboczej współpracy informują o aktualnej sytuacji epidemiologicznej oraz działaniach podejmowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach reagowania na wypadek pandemii.

Ponadto pragnę poinformować, że Ministerstwo Zdrowia nie zamówiło dotychczas szczepionek przeciwko grypie A/ H1N1v (stan na dzień 7 grudnia 2009 r.). W chwili obecnej prowadzone są negocjacje ze wszystkimi podmiotami mogącymi potencjalnie zaoferować do sprzedaży przedmiotową szczepionkę. W trakcie negocjacji uwzględniane są zarówno kryteria kliniczne - skuteczność i bezpieczeństwo stosowania, jak i ekonomiczne - cena oraz warunki dostawy i płatności. Jednocześnie pragnę wyjaśnić, że badania kliniczne szczepionek przeciwko grypie pandemicznej nie zostały w całości zakończone. Przewidywane terminy ich ukończenia wahają się od grudnia 2009 r. do czerwca 2010 r.

z poważaniem

Z upoważnienia
MINISTER ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU

Marek Haber